

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет культурології та соціальних комунікацій
Кафедра цифрових комунікацій та інформаційних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету культурології
та соціальних комунікацій

Наталя КОРЖИК

26 серпня 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

**«ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА
НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ»**

Освітньо-наукові програми:

**Музичне мистецтво
Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
Культурологія**

Спеціальності:

**025 Музичне мистецтво
029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
034 Культурологія**

Галузі знань:

**02 Культура і мистецтво
03 Гуманітарні науки**

Рівень вищої освіти – освітньо-науковий

Розробник: доктор педагогічних наук, професор кафедри цифрових комунікацій та інформаційних технологій Соляник Алла Анатоліївна

Мова навчання: українська

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри цифрових комунікацій та інформаційних технологій

Протокол № 1 від «25» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

Олена МАР'ІНА

Робочу програму затверджено на засіданні ради факультету культурології та соціальних комунікацій

Протокол № 1 від «26» серпня 2024 р.

Голова ради факультету

Наталя КОРЖИК

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна / освітньо-наукова програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузі знань 02 Культура і мистецтво 03 Гуманітарні науки	Обов'язкова	
	Спеціальності: 025 Музичне мистецтво 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа 034 Культурологія		
Індивідуальне науково-дослідне завдання - немає	Освітньо-наукові програми: Музичне мистецтво Інформаційна, бібліотечна та архівна справа Культурологія	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин - 90		1-й	-
		Семестр	
	1-й	-	
Кількість годин для денної форми навчання: аудиторних – 30 самостійної роботи здобувача - 60	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти	10 год.	-
		Семінарські/практичні заняття	
		10/10 год.	-
		Самостійна робота	
		60 год.	-
		Підсумковий контроль	
Іспит			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30/60

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Освітня компонента «Організація та методика науково-дослідної роботи» є обов'язковою для підготовки фахівців за третім рівнем вищої освіти, вона формує комплекс загальних та спеціальних компетентностей, необхідних для реалізації науково-дослідної кваліфікаційної праці, поданої на здобуття наукового ступеня «доктор філософії». Курс допоможе аспірантам та здобувачам у засвоєнні знань та набутті навичок реалізації ефективної наукової творчості, сприятиме підвищенню продуктивності роботи над дисертацією, дозволить їм повною мірою реалізувати свої творчі здібності.

У процесі вивчення дисципліни здобувачі мають усвідомити критерії результативності та об'єктивності дослідницької роботи: правильний вибір теми, коректне визначення об'єкта і предмета, методології і методів дослідження, гіпотези і програми її перевірки, вимог до збору та обробки емпіричного матеріалу, оформлення результатів наукової діяльності у вигляді статей, тез доповідей, дисертації на здобуття наукового ступеня «доктора філософії» та її автореферату. Слухачі засвоюють вимоги основних нормативних документів, що регламентують процедури атестації науково-педагогічних кадрів, навички самостійної роботи з науковими джерелами, узагальнення емпіричного матеріалу, викладення та редагування наукових текстів, ефективної та раціональної організації дослідницького процесу.

Мета навчальної дисципліни – розкрити теоретичні та організаційно-методичні засади наукової творчості, сформуванню систему загальних та фахових компетентностей щодо ефективної підготовки та захисту дисертаційного дослідження.

Відповідно до освітньо-наукової програми навчальна дисципліна формує наступні компетентності та результати навчання:

Загальні компетентності	ЗК1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в інформаційній, бібліотечній та архівній справі на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. ЗК2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК4. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК5. Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики та етики застосування технологій інформаційного суспільства. ЗК6. Здатність застосовувати теоретичні знання у практичних ситуаціях у науковій, педагогічній та управлінській діяльності. ЗК7. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК8. Здатність проведення та презентації результатів наукових досліджень на відповідному рівні з використанням інформаційних і комунікаційних технологій в інформаційній, бібліотечній та архівній справі. ЗК9. Здатність розробляти і управляти науковими проектами та/або складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.
Спеціальні компетентності	СК1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, що створюють нові знання в інформаційній, бібліотечній та архівній справі та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані в профільних фахових наукових виданнях.

	<p>СК2. Здатність застосувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень в інформаційній, бібліотечній та архівній справі.</p> <p>СК3. Здатність розвивати категорійно-поняттєвий та аналітично-дослідницький апарат, виявляти й обґрунтовувати нові закономірності в інформаційній, бібліотечній та архівній справі.</p> <p>СК4. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в інформаційній, бібліотечній та архівній справі та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, проявляти лідерство під час їх реалізації.</p> <p>СК9. Здатність розробляти програму та виконувати складні наукові дослідження з використанням широкого кола якісних і кількісних методів та високоспеціалізованого інструментарію прикладного аналізу.</p> <p>СК10. Здатність професійно виконувати організаційно-управлінські, науково-дослідницькі, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному ринках праці.</p>
--	---

Програмні результати навчання (відповідно до освітньо-наукової програми).

<p>Програмні результати навчання</p>	<p>РН1. Створювати передові концептуальні та методологічні знання, планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження, реалізовувати інновації з інформаційної, бібліотечної та архівної справи і на межі галузей знань, а також формувати дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні сучасних світових досягнень з відповідного напрямку.</p> <p>РН2. Висувати і перевіряти гіпотези, необхідні для обґрунтування висновків докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень та моделювання, наявні статистичні дані, використовувати передові концептуальні та методологічні напрацювання для отримання нових знань та/або здійснення інновацій.</p> <p>РН3. Вільно презентувати й обговорювати з фахівцями і нефхівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми інформаційної, бібліотечної та архівної справи державною й іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у фахових наукових виданнях.</p> <p>РН4. Розробляти та досліджувати моделі інформаційних та документних систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів в інформаційній, бібліотечній та архівній справі.</p> <p>РН5. Планувати і виконувати емпіричні та теоретичні дослідження з інформаційної, бібліотечної та архівної справи й дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та методик.</p> <p>РН7. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, технології роботи з відкритими даними, бази даних та інформаційні системи.</p>
--------------------------------------	--

	<p>РН8. Розробляти та реалізовувати проєкти, включаючи власні дослідження, що дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику щодо розв'язання значущих проблем в інформаційній, бібліотечній та архівній справі з дотриманням норм академічної та професійної етики і врахуванням соціальних, економічних та правових аспектів.</p> <p>РН9. Розробляти і викладати в закладах вищої освіти дисципліни з інформаційної, бібліотечної та архівної справи. практику і розв'язання значущих соціальних, наукових, культурних, етичних та інших проблем предметної галузі.</p>
--	---

Основний засіб діагностики успішності навчання - поточний контроль.

Оцінювання знань здійснюється за накопичувальною системою, яка в сумі дає 100-балів. Основним критерієм успішності вивчення здобувачем освіти навчальної дисципліни є отримання ним не менш як 60 балів зі 100 за сукупністю усіх видів робіт: складання підсумкового іспиту, участь у лекційних заняттях, відповіді на семінарах, виконання практичних завдань та завдань для самостійної роботи.

Критерії оцінювання результатів навчання:

1. Високий рівень знання матеріалу курсу (90–100 балів, А, відмінно):
  - вільне володіння понятійним апаратом,
  - вільна орієнтація в матеріалі курсу і здатність відповісти на різні питання;
  - високий рівень виконання програмних завдань.
2. Достатньо високий рівень знання матеріалу курсу (74–89 балів, С, В, добре):
  - добре володіння основними термінами і поняттями,
  - досить вільна орієнтація в матеріалі курсу і здатність відповісти на основні питання;
  - добрий рівень виконання програмних завдань.
3. Посередній рівень знання матеріалу курсу (60–73 балів, D, E, задовільно):
  - посередній рівень володіння основними термінами і поняттями,
  - недостатньо вільна орієнтація в матеріалі курсу і здатність відповісти на окремі питання;
  - посередній рівень виконання програмних завдань.
4. Незадовільний рівень з можливістю повторного складання (35–59 балів, FX, незадовільно):
  - незнання окремих термінів та понять,
  - незнання основного матеріалу курсу і неспроможність відповісти на більшість питань;
  - незадовільний рівень виконання окремих програмних завдань.
5. Незадовільний рівень з обов'язковим повторним вивченням дисципліни (0–34 бали, F, незадовільно):
  - незнання основних термінів та понять,
  - незнання матеріалу курсу і неспроможність відповісти на питання;
  - нездатність до виконання більшості програмних завдань.

2. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1.

Наука як сфера суспільної діяльності

Тема 1. Науково-дослідницька діяльність: сутність та значення для суспільного прогресу

Ознаки, властивості та функції науки. Теорія як форма розвитку сучасного наукового знання. Основні форми наукової діяльності. Значення науки для розвитку суспільства. Нормативно-правова база розвитку наукової діяльності в Україні. Номенклатура наукових спеціальностей.

З історії підготовки та атестації наукових і науково-педагогічних кадрів в Україні. Загальне і специфічне в системі наукової атестації кадрів в нашій країні і за кордоном.

Науково-технічний потенціал України: загальна характеристика. Організація науково-дослідницької роботи в Україні. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (1998).

Науково-дослідні установи, їх функції та структура. Статус вузівської науки, особливості функціонування аспірантури, докторантури інституту здобувачів, спеціалізованих рад по захисту дисертацій. Положення про аспірантуру. Положення про спеціалізовану вчену раду.

Функції департаменту атестації кадрів Міністерства освіти і науки України. Кваліфікаційні вимоги щодо присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань.

Тема 2. Наукова комунікація як основа розвитку науки

Сутність науки як комунікаційного феномену. Суб'єкти наукової комунікації. Інформаційна природа наукового знання. Роль ефективного інформаційного супроводу наукових досліджень. Критерії визначення якості наукової інформації.

Поняття формальної та неформальної наукової комунікації. Базові комунікаційні канали доступу до наукової інформації. Державна система НТІ України: загальна характеристика. Особливості та можливості дистанційного доступу до наукових джерел. Первинні та вторинні, електронні та нонелектронні джерела пошуку наукової інформації. Спеціалізовані реферативні служби, електронні наукові журнали, цифрові бібліотеки та інституційні репозитарії.

Організація й методика роботи з першоджерелами. Правила бібліографічного опису та цитування. Методика складання списку використаних джерел.

Наукова школа як комунікаційний феномен. Класифікація наукових шкіл. Підходи до ідентифікації наукових шкіл в наукознавстві. Роль наукових шкіл у розвитку сучасної науки. Етичні норми в науці: наукова об'єктивність, сумлінність, наукова і громадська мужність, науковий скептицизм. Проблема наукового авторитету і пріоритету. Право ученого на помилку. Етика взаємовідносин наукового керівника та аспіранта. Культура наукової полеміки. Авторське право та проблеми захисту інтелектуальної власності.

Статус аспіранта і здобувача, їх права й обов'язки. Соціально-професійний портрет сучасного аспіранта і пошукувача. Імідж молодого вченого, його особисті та професійні якості.

Обліково-звітні документи аспіранта і здобувача. Форми і терміни звітності. Методика складання індивідуального плану навчання в аспірантурі. Календарний план роботи аспіранта і здобувача над дисертацією.

Тема 3. Категоріальний апарат науки

Пізнання як головний процес наукової діяльності. Потреби практики — рухома сила наукового пізнання. Чуттєвий та раціональний рівні пізнання. Закони наукового пізнання. Проблема вірогідності знання. Особливості процесу наукового пізнання.

Теоретичне поняття як фундамент наукового мислення. Галузь знання як система взаємопов'язаних понять. Класифікація наукових понять. Сутність та співвідношення категорій, принципів, ідей, гіпотез, суджень.

Основні етапи наукового дослідження. Поняття наукового факту. Теорія як система узагальненого та систематизованого знання. Структура наукової теорії та її складові. Когнітивний та соціальний рівні інституціоналізації наукового знання. Процеси диференціації та інтеграції наукових дисциплін.

Тема 4. Організація і психологія наукового пізнання

Специфіка інтелектуальної творчості. Значення широкої ерудиції, інтуїції, уяви, захоплення, емоційності, працелюбності, честолюбства для успіху наукової діяльності. Формула інтенсивної дослідницької праці (натхнення, спостережливість, інтуїція, осяяння). Форми та методи виховання творчих здібностей.

Психологічні умови праці вченого. Режим роботи і режим відпочинку. Роль підсвідомості, асоціативного мислення в науковій діяльності. Значення раціональної організації розумової праці для успіху в роботі над дисертацією. Принципи наукової організації праці (творчий підхід, плановість, самоорганізація, критичність та самокритичність, раціональний розподіл часу). Вимоги до засобів оргтехніки. Використання комп'ютерних та Інтернет-технологій в науковій діяльності.

Організація робочого місця вченого. Методика збору та обробки наукових фактів.

Розділ 2.

Методологія наукових досліджень

Тема 5. Система дослідницьких підходів і методів: загальна характеристика

Поняття методології наукового дослідження. функції методології науки (узагальнююча, екстраполююча, критична, евристична, мотивуюча, пояснююча, інтерпретуюча). Проблема співвідношення теорії та методології.

Науковий підхід та метод як способи пізнання дійсності: сутність та співвідношення. Специфіка системного, соціокомунікативного, інформативного, історичного, культурологічного, аксіологічного, синергійного підходів.

Класифікація методів наукового пізнання. Теоретичні та емпіричні, кількісні та якісні методи наукових досліджень.

Методи проведення конкретно-соціологічного дослідження. Спостереження, його види. Порівняння, вимірювання як методи дослідження. Анкетування. Інтерв'ювання. Експеримент, його види, етапи проведення. Правила визначення репрезентативності вибірки.

Евристичний потенціал методів теоретичного рівня досліджень. Абстрагування. Ідеалізація. Формалізація. Аналіз і синтез. Індукція і дедукція. Аналогія. Узагальнення.

Метод моделювання в наукових дослідженнях. Види моделей. Компаративний аналіз. Термінологічний аналіз.

Спеціальні методи наукового пізнання. Наукометрія. Бібліометрія. Інфометрія. Вебометрія. Комерційні та некомерційні міжнародні наукометричні платформи: загальна характеристика. Значення спеціальних методів у вирішенні проблем конкретних наук, їх специфічний характер.

Тема 6. Закони формальної логіки як основа наукового мислення

Логічний метод як обов'язковий у науковому дослідженні. Логіка наукових доказів і спростувань.

Застосування логічних законів в науковому дослідженні. Закон тотожності. Закон протиріччя. Закон виключення третього. Закон достатнього обґрунтування.

Система логічних правил і операцій. Поняття та його визначення (дефініція).

Класифікація понять. Правила визначення понять. Умовивід. Дедуктивний та індуктивний умовивід. Складові наукового доказу. Правила доказу. Факт як основа доказу. Поняття наукового факту. Правила перетворення та інтерпретації наукового факту. Факт науковий і факт емпіричний. Правила побудови силогізмів. Ентимема. Логіка наукового спростування.

Розділ 3.

Дисертація доктора філософії: методика підготовки, експертизи і захисту

Тема 7. Кваліфікаційні ознаки дисертації та етапи її виконання

Дисертація як кваліфікаційна робота: визначення поняття, основні види, співвідношення з іншими видами теоретичних досліджень. Нормативна база МОН України щодо змісту, структури, якості, оформлення дисертаційних робіт.

Наукова проблема і тема дисертації. Співвідношення теми і змісту дисертації, теми і назви дисертації. Зв'язок теми з об'єктом, предметом, завданнями, методами і структурою дисертації. Джерела інформації про захищені дисертації та ті, що знаходяться на стадії написання.

Загальна схема ходу виконання дисертації на здобуття ступеня доктора філософії. Ознайомлення з профільними вітчизняними та зарубіжними джерелами. Постановка та формулювання наукової проблеми, вибір теми дисертаційного дослідження. Обґрунтування актуальності вибраної теми дослідження, її наукової новизни та практичної значущості. Постановка мети і конкретних завдань дослідження. Вибір методів (методик) проведення дослідження. Опис процесу дослідження. Етапи обговорення результатів дослідження. Формулювання висновків і оцінка одержаних результатів. Шляхи практичного впровадження результатів та їх апробації.

Тема 8. Методика збору та обробки наукового матеріалу

Джерела, що містять наукові факти. Класифікація наукових документів. Бібліографічний пошук опублікованих і неопублікованих наукових джерел. Особливості використання Інтернет-ресурсів в написанні дисертації.

Ефективні способи запам'ятовування інформації з теми дослідження. Можливості тренування пам'яті та розумової працездатності. Критичний аналіз, відбір, класифікація та систематизація матеріалу з теми дослідження.

Методика роботи з першоджерелами в бібліотеці, архіві, музеї, інформаційному центрі. Власна бібліотека аспіранта. Методика створення наукового архіву аспіранта. Довідково-пошуковий апарат бібліотеки, архіву.

Методика вивчення джерел з теми дисертації. Правила швидкочитання. Вимоги до ведення записів, конспектів. Використання цитат. Методика фіксування необхідності інформації у власних книгах та інших документах.

Методика створення списку використаних джерел. Вимоги до посилань на першоджерела.

Тема 9. Формулювання та оформлення результатів наукового дослідження

Композиція дисертації на здобуття ступеня доктора філософії та її структура. Титульний аркуш. Зміст. Перелік умовних позначень. Вступ. Основна частина. Висновки. Додатки. Список використаних джерел. Вимоги до рубрикації тексту дисертації. Однотипність оформлення та побудови рубрик. Обсяг дисертації.

Основні елементи титульного аркуша дисертації. Значення «змісту» у розкритті сутності та послідовності викладу теми. Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів.

Значення вступу у розкритті актуальності, сутності, стану наукової проблеми, обґрунтуванні необхідності проведення дослідження. Актуальність теми. Зв'язок роботи з

науковими програмами, планами, темами. Мета і завдання дослідження. Наукова новизна одержаних результатів. Особистий внесок здобувача. Наукова і практична значущість роботи.

Основна частина дисертації, її структура та основні вимоги. Огляд літератури за темою і вибір напрямків дослідження. Виклад загальної методики і основних методів дослідження. Відомості про проведені теоретичні і (або) експериментальні дослідження. Аналіз і узагальнення результатів дослідження.

Висновки до розділів та дисертації в цілому. Взаємозв'язок положень, що виносяться на захист, з висновками дисертації, зв'язок задач і висновків дослідження. Якісні та кількісні показники здобутих результатів, їх значення для науки і практики, рекомендації щодо їх використання. Характеристика перспектив подальшої розробки теми, проблеми.

Вимоги до викладення наукового матеріалу: чіткість та логічна послідовність, впевненість аргументації, ємність та чіткість формулювання висновків, конкретність результатів, обґрунтованість рекомендацій та пропозицій.

Засоби викладу результатів наукового дослідження. Строго послідовний метод. Цілісний метод з послідовною обробкою кожного розділу. Вибірковий метод написання розділів в будь-якій послідовності. Робота з чернеткою та остаточним варіантом рукопису.

Технологія редагування машинописного тексту. Коректорські знаки. Правила роботи з коректурою, версткою. Скорочення та аббревіатури. Цитування. Подання окремих видів ілюстративного матеріалу. Шрифтові ілюстрації і оригінали фотознімків. Зображення табличного матеріалу. Загальні правила подання формул. Оформлення посилань та додатків.

Тема 10. Вимоги до апробації та захисту результатів дослідження

Публікації дисертантів як основа оприлюднення та апробації результатів дисертаційного дослідження. Вимоги до наукових публікацій дисертантів. Стилiстичні особливості викладу матеріалу в науковій статті та тезах доповіді. Перелік фахових видань України з наукових галузей знань. Необхідність рецензування наукових публікацій аспірантів.

Методика усних виступів дисертантів. Підготовка до наукової доповіді, план, текст доповіді. Вимоги до комп'ютерних презентацій.

Навички ораторського мистецтва. Вимоги до зовнішнього вигляду доповідача, його манерам, міміки, жестах. Стилiсь усних виступів та поведження на захисті дисертації.

Основні вимоги до списку опублікованих автором праць за темою дисертації.

Зміст та форма анотації на дисертацію англійською та українською мовами.

Вимоги МОН України до попередньої експертизи результатів дисертаційних досліджень. Процедура передзахисту дисертації на засіданні кафедри ЗВО (відділу, лабораторії), в організації, де виконана дисертація та доопрацювання згідно зауважень рецензентів.

Обов'язки кафедри по підготовці Висновку по результатам обговорення дисертації. Правила оформлення Висновку засідання кафедри.

Підготовка документів для подання дисертації для попереднього розгляду в тимчасовій вченій раді. Обов'язки ради щодо прийому і термінів розгляду дисертації. Призначення офіційних опонентів. Подання об'яви про захист дисертації. Призначення дати захисту, опублікування дисертації на сайті ЗВО.

Підготовка здобувача до захисту дисертації. Процедура прилюдного захисту. Правила оформлення стенограми захисту дисертації та інших документів атестаційної справи здобувача наукового ступеня. Процедура та терміни розгляду атестаційної справи здобувача в Департаменті атестації кадрів МОН України. Оформлення та видача документа про присудження ступеня доктора філософії.

3. Структура навчальної дисципліни

Перелік тем	Разом годин	Лекції	Семінарські	Практичні	Сам. робота
Розділ 1. Наука як сфера суспільної діяльності					
Тема 1. Науково-дослідницька діяльність: сутність та значення для суспільного прогресу	10	2		2	6
Тема 2. Наукова комунікація як основа розвитку науки	10	2	2		6
Тема 3. Категоріальний апарат науки	8			2	6
Тема 4. Організація і психологія наукового пізнання	10	2	2		6
Розділ 2. Методологія наукових досліджень					
Тема 5. Система дослідницьких підходів і методів: загальна характеристика	10	2	2		6
Тема 6. Закони формальної логіки як основа наукового мислення	8		2		6
Розділ 3. Дисертація доктора філософії: методика підготовки, експертизи і захисту					
Тема 7. Кваліфікаційні ознаки дисертації та етапи її виконання	10	2		2	6
Тема 8. Методика збору та обробки наукового матеріалу	8		2		6
Тема 9. Формулювання та оформлення результатів наукового дослідження	8			2	6
Тема 10. Вимоги до апробації та захисту результатів дослідження	8			2	6
Всього	90	10	10	10	60

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Система наукових комунікацій	2
2.	Організація і психологія наукового пізнання	2
3.	Система дослідницьких підходів і методів	2
4.	Загальнонаукова методологія дисертаційного дослідження	2
5.	Імідж молодого науковця	2
	Усього	10

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Нормативно-правова база організації науково-дослідної діяльності	2
2.	Наукометричний супровід наукових комунікацій	2
3.	Класифікація методів дослідження	2
4.	Методика написання вступу до дисертаційного дослідження	2
5.	Методика підготовки наукової публікації і наукової доповіді	2
	Усього	10

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Науково-дослідницька діяльність: сутність та значення для суспільного прогресу	6
2	Тема 2. Наукова комунікація як основа розвитку науки	6
3	Тема 3. Категоріальний апарат науки	6
4	Тема 4. Організація і психологія наукового пізнання	6
5	Тема 5. Система дослідницьких підходів і методів: загальна характеристика	6
6	Тема 6. Закони формальної логіки як основа наукового мислення	6
7	Тема 7. Кваліфікаційні ознаки дисертації та етапи її виконання	6
8	Тема 8. Методика збору та обробки наукового матеріалу	6
9	Тема 9. Формулювання та оформлення результатів наукового дослідження	6
10	Тема 10. Вимоги до апробації та захисту результатів дослідження	6
	Усього	60

4. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Наукові комунікації: сутність, структура, сучасний стан.
2. Науково-дослідницька діяльність аспірантів: нормативні засади.
3. Наукова діяльність як творчий процес.
4. Технологія наукової роботи аспіранта.
5. Категоріальний апарат науки: загальна характеристика.
6. Наукова школа: сутність, значення.
7. Методологія науки: загальна характеристика.
8. Філософська методологія.
9. Загальнонаукова методологія.
10. Системний підхід та його різновиди в наукових дослідженнях.
11. Синергетичний підхід у наукових дослідженнях.
12. Історичний підхід, його різновиди.
13. Соціокомунікативний підхід, його різновиди.
14. Діяльнісний підхід у наукових дослідженнях.
15. Семіотичний підхід, його особливості.
16. Аксіологічний підхід у наукових дослідженнях.
17. Конкретнонаукова методологія.
18. Особливості соціально-гуманітарних досліджень.
19. Структура дисертаційної роботи.
20. Підготовчий етап роботи над дисертацією.
21. Написання тексту дисертаційної роботи.
22. Оформлення дисертаційної роботи.
23. Типові помилки в написанні та оформленні дисертації.
24. Підготовка до захисту дисертаційної роботи.
25. Підготовка та написання статті, тез наукової доповіді.
26. Особливості використання методів дослідження при розробці наукової проблеми (на прикладі окремої теми).
27. Особливості складання бібліографічного огляду з теми (на конкретному прикладі).
28. Вступ до дисертації: загальна характеристика.
29. Джерельна база наукового дослідження.
30. Організаційні основи науки. Організація науки у ЗВО.

Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

Активність на лекції / виконання завдань до лекційного матеріалу – 0,5-1 балів;

Робота на практичних заняттях – 1-5 балів;

Робота на семінарських заняттях – 1-5 балів;

Результати самостійної роботи враховуються і перевіряються під час практичних, семінарських занять та поточного тестування (1 бал);

Неформальна освіта – від 3-5 балів (за кожний вид);

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю: 60 балів.

Підсумковий контроль – 40 балів

Всього: 100 балів.

Перезарахування результатів вивчення навчальної дисципліни здійснюється відповідно до діючих Положень ХДАК.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Рекомендована література

Основні джерела

1.Бібліографічний запис, бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання : ДСТУ 7.1:2006. Чинний від 2007 – 06 – 01. Київ : УкрНДНЦ, 2006. 76 с.

2.Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання : ДСТУ 8302: 2015. Вид. офіц. Чинний від 2015 – 06 – 22. Київ : УкрНДНЦ, 2016. 16 с.

3.Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила: ДСТУ 3582-97. Введ. 01.07.98. Київ : Держстандарт України, 1998. 16 с.

4.Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) : затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>.

5.ПОРЯДОК присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії : затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44. URL : <https://mon.gov.ua/ua/news/poryadok-prisudzhennya-stupenya-doktora-filosofiyi-oprilyudneno-posta-novu-kmu>

6.Про академічну доброчесність: проєкт закону України. URL : <https://ips.ligazakon.net/document/ji10516a?an=391>.

7.Про вищу освіту : Закон України від 1 лип. 2014 р. № 1556 // Відом. Верховної Ради України. 2014. № 37/38. Ст. 2004.

8.Про наукову і науково-технічну діяльність : закон України від 26 листоп. 2015 р. № 848 // Відом. Верховної Ради України. 2016. №3. Ст. 25.

9.Про освіту : закон України від 5 верес. 2017 р. № 2145 // Відом. Верховної Ради України. 2017. №38/39. Ст. 380.

10. Фаренік С. А. Логіка і методологія наукового дослідження. Київ : Вид-во УАДУ, 2000. 340 с.

11. Шейко В. М., Богуцький Ю. П., Кушнарєнко Н.М. Наукова творчість у галузі культурології і мистецтвознавства : навч. посібник / Харків. держ. акад. культури, Ін-т культурології, Нац. акад. мистецтв України. Харків : ХДАК, 2016. 329 с.

12. Шейко В. М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: підручник. 7-ме вид. стер. Київ : Знання, 2008. 310 с.

Додаткові джерела

13. Гуманенко О. О. Особливості типологічної характеристики рецензій на наукові твори // Наук. записки. 2011. №3 (36). С. 119-125.

14. Мельник Ю. Б. Методика підготовки до наукової доповіді // Теорія і практика управління соціальними системами. 2012. № 1. С. 29.

15. Розвиток творчого потенціалу майбутнього фахівця : монографія / Т. О. Дмитренко, К. В. Ярецько, Т. В. Колбіна та ін. Херсон : ПП Вишемирський В. С., 2014. 424 с.

16. Соляник А. А. Стандартизація підготовки доктора філософії з інформаційної, бібліотечної та архівної справи в Україні // Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі : матеріали П'ятої міжнародної наукової конференції 23–24 черв. 2022 р. / М-во освіти і науки України, М-во культури та інформаційної політики України, Ін-т модернізації змісту освіти, Київ. Нац. ун-т культури і мистецтв [та ін.]. Київ, 2022. С. 20–23.

Інформаційні ресурси Інтернет

17. Методичні рекомендації щодо організації роботи над науковою доповіддю (рефератом) з обраної наукової спеціальності [Електронний ресурс] / за заг. ред. В. П. Гондюла. – Режим доступу: <http://science.univ.kiev.ua/>... / Rekomend_referet.

18. Основи наукових досліджень [Електронний ресурс]. URL: <http://www.info-library.com.ua/books-text-3044.html>.

Повнотекстові електронні бібліотеки

19. Харківська державна академія культури: <http://lib-hdak.in.ua>;

20. Національна бібліотека України В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>;

21. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка: <http://www.korolenko.kharkov.com>;

22. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого: <http://www.nplu.org>.